

MATTI KUUSELA / AAMULEHTI

Alexander Reichstein, Marjan pieni sammakko ja Sadan lapsen talo sulassa sovussa Tiitiäisen aika -näytellyssä. Sammakon on alun perin maalannut Christel Rönns.

Kirsi Kunnas ehti hyväksyä ainutlaatuisen näyttelynsä

Näyttelyt | Tiitiäisen aika -näyttely avautui Helsingissä Päivälehdessä museossa perjantaina.

Matti Kuusela Aamulehti

KESKELLE Helsinkiä on noussut Kirsi Kunnaksen runoilille ja saduille omistettu näyttely *Tiitiäisen aika* Päivälehdessä museoon.

Kunniä kuuluu Moskovan Helsinkiin vuonna 1990 muuttaneelle Alexander Reichsteinille, taiteilijalle, graafikolle, kuvittajalle, suunnittelijalle ja vähän myös visionäärille. Ihan tavallinen suomalainen ei ehkä olisi tajunnut, millaisen käsinkosketeltavan kuvataideartaan Kirsi Kunnaksen lastenrunot riimien-sä uumeniin kätkevät.

"Pari vuotta sitten museonjohtaja Saira Linnahalmel antoi minulle pitkän listan, jossa oli erilaisia vaihtoehtoja jonkin lastenkirjan ympärille rakennettavasta näyttelystä. Sain vapaat kädet valita", Reichstein kertoo.

Ensin Reichstein ajatteli *Liisaa Ihmemaassa*, sitten *Gulliverin retkiä*. "En kuitenkaan oikein innostunut niistä. Lopulta kysyin neuvoa ystävältäni lastenkirjallisuuden tutkijalta Sirke Hoppelilta. Hän sanoi heti, että ota ehdottomasti Kirsi Kunnas", Reichstein sanoo.

Niin alkoi rakentua historiallinen näyttely, joka avattiin yleisölle perjantaina 20. toukokuuta.

"**KORONA** iski päälle, ehkä onneksi. Ehdin lukea kaikki Kirsin runot ja sadut ja melkein kaiken hänestä kirjoitetun. Hullaan-

nuin etenkin lastenrunoihin, niiden kieleen, leikkiin, viisautteen", Reichstein sanoo.

Voiko ihminen, jonka äidinkieli ei ole suomi, todella ymmärtää Kunnaksen runoja? Niissähän ei usein ole päätä vaan häntää.

"Ehdottomasti. Kirsin runot ovat myös parasta opetusta suomen kieleen. Ajattele vaikka runoa Ovela Olli. Sehän alkaa näin: Ovela Olli oli ovella olevinaan ovela... Mikä riemukas johdatus suomen kielen nyansseihin!"

Kerrottakoon tässä kohtaa se seikka, että Alexander Reichstein puhuu ja kirjoittaa sujuvaa venäjää, saksaa, englantia ja suomea.

Museon johtaja Saira Linnahalmel otti yhteyttä Kirsi Kunnakseen.

"Hän ilahtui suuresti näyttelystä, mutta vaati, ettei näyttely esittele häntä vaan nimenomaan runoja, Tiitiäisen maailmaa."

KORONA venyi, näyttelyn rakentaminen viivästy, Kirsi Kunnaksen kunto huononi.

"Aloin mennä paniikkiin, minulle oli hyvin tärkeää, että hän näkee ja hyväksyy näyttelyn. Lopulta rakensin siitä pienoismallin konkreettisesti pahvista ja paperista", Reichstein toteaa.

Marraskuun alussa Linnahalmel ja Reichstein pakkasivat pienoismallin autoon ja matkustivat Ylöjärvelle. Kirsi Kunnas oli sairastuttuaan muuttanut sinne poikansa Martti Syrjän luokse.

"Kirsi pani kahdet silmälasit päällekkäin, tutki pienoismallia tarkasti, oli iloinen, nauroi, esitti hyviä huomioita", Reichstein sanoo.

Reichstein ja Linnahalmel palasivat Helsinkiin ja saivat neljän päivän päästä kuulla suru-uutisen: suuri runoilija oli kuollut 96-vuotiaana.

NÄYTTELYN ytimessä on puu.

"Alussa minulla oli vähän vaikeuksia: miten runoista luodaan taidenäyttely? Sitten tajusin, että Kirsin runot ovat täynnä puuta, jopa kokoelmien nimet: *Villiomenuppuu*, *Puut kantavat valoa*, *Tiitiäisen satupuu*, *Puupuu ja käpypöykeä*..."

Niin alkoi rakentua näyttely, jossa kaikki riippuu, runoja myöten, puiden oksilta.

"Se sopii lapsille. On tilaa liikua, juosta, leikkiä, kun kaikki on esillä ja katsottavana ja koskettavana ylhäällä tai seinillä."

Totta kai näyttelyssä on myös kelpo kaislikko, jonne voi mennä piiloon, jos muu maailma alkaa ahdistaa. Ja jos oikein mielikuvitustaan tirkistää, kaislikosta voi pilkistää Jaakko Vaakon, vanhan vesirotan, pää.

REICHSTEININ mukaan näyttely ei missään tapauksessa ole vain lapsille.

"Pyrin aina monikerroksisuuteen, siihen, että myös aikuisille riittää ihmeteltävää. Ja täällä he kohtaavat kaikki tutut runot omasta lapsuudestaan. Uskon, että melkein kaikki suomalaiset osaavat jonkin Kirsin runon ulkoa."

Tiitiäisen aika -näyttelyssä voi paitsi lukea runoja, myös kuulla niitä, Kirsi Kunnaksen lausumina tai laulettuina.

Puiden ja lehtien lisäksi tärkeä osa näyttelyä ovat sade ja tuuli, nekin tuttuja Kunnaksen runoista. Ja tietysti paikalla ovat myös Herra Piipoo, Tunteellinen siili, Herra Haitula, Metsähiisi, Kissa Krumeluu...

Myös Martti Syrjän 13-vuotiaana kirjaan *Puupuu ja käpypöykeä* tekemät piirroukset ovat päässeet kunniaipaikalle.

► **Tiitiäisen aika Päivälehdessä museossa 30.10. saakka.**

Cannesin punaisella matolla nähty protesteja

Elokuvat | Mielenosoittajat vastustivat naisiin kohdistunutta väkivaltaa Ranskassa ja Ukrainassa.

Mari Koppinen HS

CANNESIN elokuvafestivaalilla on nähty kaksi mielenosoitusta lyhyen ajan sisällä.

Sunnuntaina punaisella matolla nähtiin mielenilmaus juuri ennen prostituoitujen sarjamurhasta kertovan elokuvan ensi-iltaa.

Palais des Festivals -rakenuksessa oli alkamassa iranilais-syntyisen Ali Abbasin ohjaaman *Holy Spider* -elokuvan ensi-ilta, kun 12 naista pysähtyi rakennuksen eteen rappusille.

Mustiin pukeutuneilla naisilla oli käsissään suuri banderolli, johon oli kirjattu niiden 129 naisen nimet, jotka on murhattu kotiväkivallan uhreina Ranskassa edellisen Cannesin festivaalin eli heinäkuun 2021 jälkeen.

Vastuun protestista otti ryhmä, josta Cannesissa tänä vuonna nähty *Riposte Féministe* -dokumentti kertoo.

Abbasin ohjaama *Holy Spider* kertoo tutkivasta journalistista, joka selvittää prostituoitujen sarjamurhaa Iranin pyhässä kaupungissa Mashadissa.

PERJANTAINA Cannesin punaisella matolla tapahtui mielenosoitus hetkeä ennen George Millerin *Three Thousand Years of Longing* -elokuvan ensi-iltaa. Mielenosoittaja vastusti Venäjän joukkojen Ukrainassa naisia kohtaan harjoittamaa seksuaalista väkivaltaa.

Mielenosoittaja repi alas ilta-pukunsa ja paljasti vartaloonsa kirjoitetun tekstin "lopettakaa raiskaamisemme".

Nainen oli osa ranskalaista Scum-ryhmää. Ryhmän jäsenet kuvaavat itseään "radikaalifeministisiksi aktivisteiksi".

NELJÄ vuotta sitten Cannesissa nähtiin naisnäyttelijöiden mielenosoitus, joka vastusti elokuvateollisuudessa tapahtuvaa sukupuoleen perustuvaa syrjintää.

MAX RAABE & PALAST ORCHESTER

SWEET AND LOVELY

LISÄKONSERTTI!

TAMPERE-TALO TO 6.10.
Liput palvelumaksuineen alkaen 56 euroa

KULTTUURITALO HELSINKI PE 7.10. & LA 8.10.
Liput palvelumaksuineen alkaen 64,50 euroa

Liput ja lisätiedot: livenation.fi

LIVE NATION **TAMPERE-TALO** **TICKETMASTER** **lippu.fi**